

РАМКОВО СПОРАЗУМЕНИЕ
ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪТРУДНИЧЕСТВО
МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
И НЕГОВИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ, ОТ ЕДНА СТРАНА, И РЕПУБЛИКА ФИЛИПИНИ,
ОТ ДРУГА СТРАНА

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, наричан по-нататък „Съюзът“,

както и

КРАЛСТВО БЕЛГИЯ,

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

ЧЕШКАТА РЕПУБЛИКА,

КРАЛСТВО ДАНИЯ,

ФЕДЕРАЛНА РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЯ,

РЕПУБЛИКА ЕСТОНИЯ,

ИРЛАНДИЯ,

РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ,

КРАЛСТВО ИСПАНИЯ,

ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА,

ИТАЛИАНСКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА КИПЪР,

РЕПУБЛИКА ЛАТВИЯ,

РЕПУБЛИКА ЛИТВА,

ВЕЛИКОТО ХЕРЦОГСТВО ЛЮКСЕМБУРГ,

РЕПУБЛИКА УНГАРИЯ,

МАЛТА,

КРАЛСТВО НИДЕРЛАНДИЯ,

РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

РЕПУБЛИКА ПОЛША,

ПОРТУГАЛСКАТА РЕПУБЛИКА,

РУМЪНИЯ,

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЯ,

СЛОВАШКАТА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА ФИНЛАНДИЯ,

КРАЛСТВО ШВЕЦИЯ,

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ВЕЛИКОБРИТАНИЯ И СЕВЕРНА ИРЛАНДИЯ,

договарящи страни по Договора за Европейския съюз, наричани по-нататък „държавите-членки“,

от една страна, и

РЕПУБЛИКА ФИЛИПИНИ, наричана по-нататък „Филипините“,

от друга страна,

наричани по-нататък „страните“,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД традиционните приятелски отношения между страните и тесните исторически, политически и икономически връзки, които ги сближават,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните придават особено значение на всестранния характер на взаимоотношенията си,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните смятат настоящото споразумение за част от пошироките отношения помежду си, установени, наред с другото, посредством споразумения, към които са се присъединили и двете страни,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО ангажираността на страните да спазват демократичните принципи и правата на човека, установени във Всеобщата декларация на Организацията на обединените нации за правата на човека и в други международни инструменти за правата на човека, по които те са страни,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО ангажираността си с принципите на правовата държава и доброто управление и желанието си да насърчават икономическия и социалния напредък на своите народи,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ ОТНОВО желанието си да засилят сътрудничеството за международна стабилност, справедливост и сигурност с цел да се настърчава устойчивото социално и икономическо развитие, премахването на бедността и постигането на Целите на хилядолетието за развитие,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните считат тероризма за заплаха за световната сигурност и желаят да засилят диалога и сътрудничеството помежду си в борбата срещу тероризма, като съобразяват изцяло Глобалната стратегия на ООН за борба срещу тероризма и съответните инструменти на Съвета за сигурност на ООН, и по-специално резолюции 1373, 1267, 1822 и 1904 на Съвета за сигурност на ООН,

КАТО ИЗРАЗЯВАТ пълната си ангажираност за предотвратяване на всички форми на тероризъм и борба с тях и за създаване на ефективни международни инструменти, които да осигурят неговото премахване,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните потвърждават отново, че ефективните мерки за борба срещу тероризма и защитата на правата на човека следва да се допълват и да се укрепват взаимно,

КАТО ОТЧИТАТ необходимостта от засилване и укрепване на сътрудничеството в борбата срещу злоупотребата с незаконни наркотици и трафик с оглед на сериозната заплаха, която те представляват за международния мир, сигурност, стабилност и икономическо развитие,

КАТО ОТЧИТАТ, че най-тежките престъпления от международно значение, свързани с международното хуманитарно право, геноцид и други престъпления срещу човечеството, не следва да остават безнаказани и че наказателното преследване на техните извършители следва да се гарантира с цел укрепване на международния мир и справедливост,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните споделят виждането, че разпространението на оръжия за масово унищожение и начините за доставянето им представляват сериозна заплаха за международната сигурност, и желаят да засилят своя диалог и сътрудничество в тази област. Приемането с консенсус на Резолюция 1540 на Съвета за сигурност на ООН подчертава ангажимента на цялата международна общност за борба с разпространението на оръжия за масово унищожение,

КАТО ОТЧИТАТ, че незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение, включително боеприпаси за тях, лошото управление, несигурното съхранение и неконтролираното разпространение продължават да представляват сериозна заплаха за международния мир, сигурност и развитие,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на Споразумението за сътрудничество от 7 март 1980 г. между Европейската икономическа общност и държавите — членки на Асоциация на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН), и последващите протоколи за присъединяване,

КАТО ОТЧИТАТ колко е важно да се засилят съществуващите отношения между страните, с цел да се подобри сътрудничеството между тях, и общото им желание да затвърдят, задълбочат и разнообразят своите отношения в областите от взаимен интерес, въз основа на равнопоставеност, недискриминация, зачитане на естествената среда и взаимната полза,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението на диалога и сътрудничеството между Асоциация на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН) и Европейския съюз,

КАТО ИЗРАЗЯВАТ пълната си ангажираност с насърчаването на устойчивото развитие, включително опазването на околната среда и ефективното сътрудничество за борба с изменението на климата,

КАТО ПОДЧЕРТАВАТ колко е важно засиленото сътрудничество в областта на правосъдието и сигурността,

КАТО ОТЧИТАТ своята ангажираност за всеобхватен диалог и сътрудничество за насърчаване на миграцията и развитието, както и за реално утвърждаване и прилагане на международно признатите трудови и социални стандарти,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че разпоредбите на настоящото споразумение, които попадат в приложното поле на част III, дял V от Договора за функционирането на Европейския съюз, обвързват Обединеното кралство и Ирландия като отделни договарящи страни или като част от Европейския съюз в съответствие с Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз. Същото се отнася за Дания в съответствие с Протокола относно позицията на Дания, приложен към тези Договори,

КАТО ПРИЗНАВАТ значението, което страните придават на принципите и правилата, уреждащи международната търговия, които се съдържат по-конкретно в Споразумението за създаване на Световната търговска организация (СТО), както и на необходимостта те да се прилагат по прозрачен и недискриминационен начин,

КАТО ПОТВЪРЖДАВАТ своето желание да засилят сътрудничеството между страните, в пълно съответствие с дейностите, предприемани на регионално равнище, и въз основа на споделени ценности и взаимна полза,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

ДЯЛ I

ХАРАКТЕР И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

ЧЛЕН 1

Общи принципи

1. Зачитането на демократичните принципи и правата на човека, установени във Всеобщата декларация за правата на човека и други международни инструменти за правата на човека, към които страните са се присъединили, и на принципа на правовата държава е в основата на вътрешните и международните политики на двете страни и представлява основен елемент от настоящото споразумение.
2. Страните потвърждават, че споделят общите ценности, изразени в Устава на ООН.
3. Страните потвърждават своя ангажимент да настърчават устойчивото развитие, да си сътрудничат при справяне с предизвикателствата, свързани с изменението на климата, и да допринасят за постигането на целите за развитие, договорени на международно равнище, включително на Целите на хилядолетието за развитие.
4. Страните потвърждават отново ангажираността си с принципа на доброто управление.
5. Страните са съгласни, че сътрудничеството по настоящото споразумение ще бъде в съответствие с техните вътрешни закони, правила и разпоредби.

ЧЛЕН 2

Цели на сътрудничеството

За укрепване на двустранните си отношения страните се ангажират да поддържат всеобхватен диалог и да насърчават по-нататъшното сътрудничество помежду си във всички сектори от взаимен интерес, както е предвидено в настоящото споразумение. По-конкретно техните усилия ще бъдат насочени към:

- а) установяване на сътрудничество по политически, социални и икономически въпроси във всички подходящи регионални и международни форуми и организации;
- б) установяване на сътрудничество в борбата срещу тероризма и транснационалните престъпления;
- в) установяване на сътрудничество в областта на правата на човека и диалог във връзка с борбата срещу тежките престъпления от международно значение;
- г) установяване на сътрудничество за противодействие на разпространението на оръжия за масово унищожение, малки оръжия и леко въоръжение, както и за насърчаване на мирните процеси и на предотвратяването на конфликти;
- д) установяване на сътрудничество във всички търговски и инвестиционни области от взаимен интерес, с цел да се улеснят търговските и инвестиционните потоци и да се премахнат пречките пред търговията и инвестициите по начин, съвместим с принципите на СТО и настоящи и бъдещи регионални инициативи на равнище ЕС-АСЕАН;

- e) установяване на сътрудничество в областта на правосъдието и сигурността, включително на правно сътрудничество; сътрудничество във връзка с незаконните наркотики; изпирането на пари; борбата с организираната престъпност и корупцията; защитата на данните, бежанците и вътрешно разселените лица;
  - ж) установяване на сътрудничество в областта на миграцията и в областта на морския труд;
- 3) установяване на сътрудничество във всички други сектори от взаимен интерес, и по-конкретно в областта на трудовата заетост и социалните въпроси; сътрудничеството за развитие; икономическата политика; финансовите услуги; доброто управление в данъчната сфера; индустриталната политика и МСП; информационните и комуникационните технологии (ИКТ); аудиовизуалната област, медиите и мултимедиите; науката и технологиите; транспорта; туризма; образоването, културата, диалога между културите и религиите; енергетиката; околната среда и природните ресурси, включително изменението на климата; селското стопанство, рибарството и развитието на селските райони; регионалното развитие; здравеопазването; статистиката; управлението на риска от бедствия; и публичната администрация;
- и) засилване на участието и на двете страни в програми за подрегионално и регионално сътрудничество, отворени за участието на другата страна;
- й) засилване на ролята и значението на Филипините и на Европейския съюз;
- к) насърчаване на разбирателството между хората и на ефективния диалог и взаимодействието с организираното гражданско общество.

ЧЛЕН 3

Сътрудничество в регионални и международни организации

Страните ще продължат да обменят мнения и да си сътрудничат в рамките на регионални и международни форуми и организации като Организацията на обединените нации и съответните агенции и органи на Организацията на обединените нации, като Конференцията на ООН за търговия и развитие (UNCTAD), диалога АСЕАН—ЕС, Регионалния форум на АСЕАН (ARF), Срещата Азия—Европа (ASEM), СТО, Международната организация за миграция (МОМ) и Световната организация за интелектуална собственост (СОИС).

ЧЛЕН 4

Регионално и двустранно сътрудничество

За всеки сектор на диалог и сътрудничество по настоящото споразумение и като се обръща особено внимание на въпроси в рамките на сътрудничеството между ЕС и Филипините, двете страни могат също, по взаимно съгласие, да работят заедно чрез дейности на регионално равнище или чрез съчетание от двете рамки, като се имат предвид регионалните процеси за вземане на решения на съответната регионална група. В това отношение, при избора на подходящата рамка страните ще се стремят да постигнат максимално въздействие по отношение на всички заинтересовани лица, както и да засилят тяхното участие, като същевременно се използват по най-ефективен начин наличните ресурси и се осигурява съгласуваност с други дейности.

ДЯЛ II

ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

ЧЛЕН 5

Мирен процес и предотвратяване на конфликти

Страните се споразумяват да продължат съвместните усилия, целящи да насърчават предотвратяването на конфликти и утвърждаването на култура на мирно съществуване, наред с другото, посредством застъпничество за мира и програми за обучение в областта на мира.

ЧЛЕН 6

Сътрудничество в областта на правата на човека

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в утвърждаването и ефективната защита на всички права на човека, включително чрез международните инструменти за правата на човека, към които страните са се присъединили.
2. Това сътрудничество ще се осъществява посредством дейности, по които страните са постигнали взаимно съгласие, включително, наред с другото:
  - a) подпомагане на разработването и изпълнението на национални планове за действие в областта на правата на човека;
  - б) насърчаване на осведомеността по въпросите за правата на човека и обучението в тази област;

- в) укрепване на националните институции, свързани с правата на човека;
- г) доколкото е възможно, съдействие за насърчаване на регионалните институции, свързани с правата на човека;
- д) установяване на съдържателен диалог относно правата на човека между страните; както и
- е) осъществяване на сътрудничество с институциите на Организацията на обединените нации, свързани с правата на човека.

ЧЛЕН 7

Тежки престъпления от международно значение

1. Страните отчитат, че най-тежките престъпления от международно значение, свързани с международното хуманитарно право, геноцид и други престъпления срещу човечеството, не следва да остават безнаказани и че следва да се гарантира наказателното преследване на техните извършители посредством мерки на национално или международно равнище, в зависимост от случая, включително чрез Международния наказателен съд, в съответствие с вътрешното законодателство на страните.
2. Страните се споразумяват да водят ползотворен диалог относно всеобщото присъединяване към Римския статут на Международния наказателен съд в съответствие със собствените им закони, включително предоставянето на подкрепа за изграждането на капацитет.

ЧЛЕН 8

Противодействие на разпространението на оръжия за масово унищожение и начините за доставянето им

1. Страните смятат, че разпространението на оръжия за масово унищожение и начините за доставянето им от към държавни и недържавни образувания представлява една от най-сериозните заплахи за международната стабилност и сигурност.
2. Поради тази причина страните се споразумяват да си сътрудничат и да допринасят за противодействието на разпространението на оръжия за масово унищожение и начините за доставянето им чрез пълно спазване и изпълнение на национално равнище на съществуващите си задължения съгласно международните договори и споразумения за разоръжаване и неразпространение и други международни задължения в тази област, като Резолюция 1540 на Съвета за сигурност на ООН. Страните са съгласни, че тази разпоредба представлява основен елемент от настоящото споразумение.
3. Освен това страните се споразумяват:
  - a) да предприемат необходимите стъпки за подписане и, при пълно спазване на процедурите за ратифициране на страните, за ратифициране или присъединяване, според случая, и за изпълнение на съответните задължения на страните, които произтичат от други приложими международни инструменти, включително приложимите резолюции на Съвета за сигурност на ООН;
  - b) да създадат ефективна система за контрол на националния износ, контролираща износа и транзита на стоки, свързани с оръжия за масово унищожение, включително контрол на крайното потребление на оръжия за масово унищожение по отношение на технологии с възможна двойна употреба, и предвиждаща ефективни санкции за нарушения на контрола на износа.

Страните отчитат, че осъществяването на контрол върху износа не следва да възпрепятства международното сътрудничество, свързано с материали, оборудване и технологии за мирни цели, като същевременно мирното използване не следва да се използва като прикритие за разпространението.

4. Страните се споразумяват да установят редовен политически диалог, който ще съпътства и обединява тези елементи. Страните биха могли да работят също за установяване на диалог на регионално равнище.

ЧЛЕН 9

Малки оръжия и леко въоръжение

1. Страните отчитат, че незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение (МОЛВ), включително боеприпаси за тях, както и прекаленото им натрупване, лошото управление, несигурното съхранение и неконтролираното разпространение продължават да представляват сериозна заплаха за мира и международната сигурност.

2. Страните се споразумяват да спазват и изцяло да изпълняват своите задължения, свързани с незаконната търговия с МОЛВ във всичките аспекти, съгласно действащите международни споразумения и резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, както и своите ангажименти в рамките на други международни инструменти, приложими в тази област, като например Програмата за действие на ООН за предотвратяване, борба и премахване на незаконната търговия с малки оръжия и леко въоръжение във всичките аспекти.

3. Страните се задължават да установят редовен политически диалог, с цел да се обменят мнения и информация и да се изгради общо разбиране по въпросите и проблемите, свързани с незаконната търговия с МОЛВ, както и да се укрепят способността на страните за предотвратяване, борба и премахване на тази търговия.

ЧЛЕН 10

Сътрудничество в борбата срещу тероризма

1. Страните отново потвърждават важността на предотвратяването на тероризма и борбата срещу него съгласно съответните им законови и подзаконови актове и при зачитане на принципите на правовата държава, международното право, и по-специално на Устава на ООН и съответните резолюции на Съвета за сигурност на ООН, правото в областта на правата на човека, бежанско право и международното хуманитарно право и международните конвенции, към които страните са се присъединили, Глобалната стратегия на ООН за борба срещу тероризма, която се съдържа в Резолюция 60/28 на Общото събрание на ООН от 8 септември 2006 г., както и Съвместната декларация ЕС—АСЕАН от 28 януари 2003 г. относно сътрудничеството в борбата срещу тероризма.

2. За тази цел страните се споразумяват да си сътрудничат:

- a) като насърчават изпълнението на приложимите резолюции на Съвета за сигурност на ООН, например резолюции 1373, 1267, 1822 и 1904, и на приложимите международни конвенции и инструменти;
- b) като насърчават сътрудничеството между държавите членки на ООН за ефективно изпълнение на Глобалната стратегия на ООН за противодействие на тероризма;

- в) като обменят информация и укрепват сътрудничеството и координацията в областта на правоприлагането, използвайки съществуващите национални централни бюра на Интерпол чрез глобалната система за комуникации между органите на полицията на Интерпол (I-24/7);
  - г) като обменят информация за терористичните групи и техните мрежи за подкрепа в съответствие с международното и националното право;
  - д) като обменят мнения относно средствата и методите, използвани за борба срещу тероризма, включително в техническите области и обучението, и като обменят опит по отношение на предотвратяването на тероризма и премахването на радикализма;
  - е) като си сътрудничат за задълбочаване на международния консенсус относно борбата срещу тероризма и неговото финансиране и като работят за постигане на своевременно съгласие по Всеобхватна конвенция за международния тероризъм, за да се допълнят съществуващите инструменти на ООН за борба срещу тероризма;
  - ж) като обменят най-добри практики в областта на защитата на правата на човека в борбата срещу тероризма;
- 3) като насърчават изпълнението и засиленото сътрудничество за борба срещу тероризма в контекста на ASEM и на отношенията ЕС—АСЕАН.

ЧЛЕН 11

Сътрудничество в областта на публичната администрация

Страните се споразумяват да си сътрудничат с цел засилване на изграждането на капацитет в областта на публичната администрация. Сътрудничеството в тази област може да включва обмен на мнения относно най-добрите практики за управленски методи, предоставяне на услуги, засилване на институционалния капацитет и въпроси, свързани с прозрачността.

ДЯЛ III

ТЪРГОВИЯ И ИНВЕСТИЦИИ

ЧЛЕН 12

Общи принципи

1. Страните установяват диалог по двустранни и многострани търговски и свързани с търговията въпроси с цел да се засилят двустранните търговски отношения и да се разшири ролята на многостраницата търговска система за насърчаването на растежа и развитието.

2. Страните се задължават да насърчават развитието и диверсифицирането на търговския обмен между тях във възможно най-висока степен и с цел извлечане на взаимна полза. Те се задължават да постигнат по-добри условия за достъп до пазара, като работят за премахването на пречките пред търговията, и по-специално на нетарифните ограничения, и като предприемат мерки за подобряване на прозрачността, като отчитат работата, извършена в тази област от международните организации.

3. Като признават, че търговията е необходима за развитието и че подпомагането под формата на схеми за търговски преференции е съдействало за развитието на ползвашите се от него развиващи се държави, страните се стремят да задълбочат консултациите относно това подпомагане при пълно спазване на правилата на СТО.

4. Страните се информират взаимно за развитието на търговията и свързаните с търговията политики като селскостопанска политика, политиката за безопасност на храните, политиката за защита на потребителите и политиката за околната среда, включително управлението на отпадъци.

5. Страните насърчават диалога и сътрудничеството, за да развият своите търговски и инвестиционни отношения и да работят за решаване на търговски проблеми и отстраняват други свързани с търговията затруднения в областите, посочени в членове 13–19.

ЧЛЕН 13

Санитарни и фитосанитарни въпроси

1. Страните си сътрудничат по въпроси, свързани с безопасността на храните, и по санитарни и фитосанитарни въпроси, за да осигурят на своята територия защита на живота или здравето на хора, животни или растения.
2. Страните обсъждат и обменят информация относно мерките в тази област, които предприемат, както са определени в Споразумението на СТО за санитарните и фитосанитарните мерки, в Международната конвенция по растителна защита, от Световната организация по здравеопазване на животните и Комисията по Codex Alimentarius, например законодателство, правила и разпоредби, сертифициране, инспекции и процедури за наблюдение, включително процедури за одобряване на установяването и прилагането на принципи за зониране.
3. Страните се споразумяват да започнат сътрудничество за изграждане на капацитет по санитарни и фитосанитарни въпроси и при необходимост – по въпроси, свързани с хуманното отношение към животните.
4. Страните своевременно установяват диалог по санитарни и фитосанитарни въпроси по искане на някоя от тях, за да разглеждат проблемни санитарни и фитосанитарни въпроси и други неотложни въпроси в тази област, попадащи в обхвата на настоящия член.
5. Страните определят лица за контакт, с които се осъществява комуникацията по въпросите в приложното поле на настоящия член.

ЧЛЕН 14

Технически пречки пред търговията

1. Страните са съгласни, че сътрудничеството във връзка със стандартите, техническите правила и оценките на съответствие е ключова цел за развитието на търговията.
2. Страните насърчават използването на международните стандарти и си сътрудничат и обменят информация относно стандартите, процедурите за оценка на съответствието и техническите правила, особено в рамките на Споразумението на СТО за техническите пречки пред търговията (ТПТ). За тази цел страните се споразумяват своевременно да установят диалог по въпроси, свързани с ТПТ, по искане на някоя от тях, и да посочат лица за контакт, с които се осъществява връзката по въпросите, попадащи в приложното поле на настоящия член.
3. Сътрудничеството във връзка с ТПТ може да се осъществява, наред с другото, посредством диалог, съвместни проекти, програми за техническа помощ и изграждане на капацитет.

ЧЛЕН 15

Улесняване на митническата и търговската дейност

1. Страните обменят опит и проучват възможностите за опростяване на процедурите при внос, износ и други митнически процедури, гарантират прозрачност на митническите и търговските правила, развиват митническо сътрудничество и ефективни механизми за административна взаимопомощ и се стремят към сближаване на мненията и съвместни действия в контекста на съответните международни инициативи, в това число и улесняването на търговията. Страните ще обръщат особено внимание на повишаването на сигурността и безопасността на международната търговия, на гарантирането на ефективно и ефикасно прилагане на правата върху интелектуалната собственост на ниво митници и на осигуряването на балансиран подход между улесняването на търговията и борбата срещу измамите и нередностите.
2. Без да се засягат другите форми на сътрудничество, предвидени в настоящото споразумение, страните заявяват своя интерес към възможността за сключване на протоколи за митническо сътрудничество и за взаимопомощ в границите на институционалната рамка, определена в настоящото споразумение.
3. Страните продължават да мобилизират средства за техническа помош в подкрепа на осъществяването на сътрудничеството по митнически въпроси и улесняване на търговията по настоящото споразумение, съгласно взаимните договорености.

ЧЛЕН 16

Инвестиции

Страните насърчават по-голям поток на инвестиции, като стимулират установяването на привлекателна и стабилна инвестиционна среда на реципрочна основа посредством последователен диалог, който цели постигането на стабилни, прозрачни, открыти и недискриминационни правила за инвеститорите, като проучват административните механизми за улесняване на инвестиционните потоци, в съответствие с вътрешните законови и подзаконови актове на страните.

ЧЛЕН 17

Политика в областта на конкуренцията

1. Страните насърчават установяването и поддържането на правила за конкуренцията и на органи, които да ги прилагат. Те насърчават прилагането на тези правила по ефективен, недискриминационен и прозрачен начин, за да се засили правната сигурност на тяхна територия.
2. За тази цел страните ще предприемат дейности за изграждане на капацитет във връзка с политиката в областта на конкуренцията, при условие че са налични средства за такива дейности в рамките на инструментите и програмите за сътрудничество на страните.

ЧЛЕН 18

Услуги

1. Страните се споразумяват да водят последователен диалог, насочен по-конкретно към обмен на информация относно техните регуляторни среди, насырчаване на достъпа до пазарите им, включващ и електронна търговия, насырчаване на достъпа до източници на капитал и технологии, както и насырчаване на търговията с услуги между страните и на пазарите на трети държави.
2. Като отчитат конкурентоспособността на своите сектори за услуги, страните започват обсъждания относно възможностите за търговия с услуги на пазара на другата страна.

ЧЛЕН 19

Права върху интелектуалната собственост

1. Страните потвърждават отново колко голямо значение придават на защитата на правата върху интелектуалната собственост и се задължават да въведат подходящи мерки, за да осигурят подходяща и ефективна защита и прилагане на правата върху интелектуалната собственост, като същевременно гарантират, че тези мерки са в съответствие с най-добрите практики и международни стандарти, които страните са се ангажирали да прилагат.

2. Страните си съдействат при набелязването и изпълнението на програми, свързани с интелектуалната собственост, които ще допринесат за насърчаването на технологичните иновации, както и за доброволния пренос на технологии и обучението на човешки ресурси, и си сътрудничат в изпълнението на Програмата за развитие в рамките на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС).
3. Страните се споразумяват да засилят сътрудничеството във връзка с географските означения, включително по отношение на тяхната защита, и в областта на защитата на растителните видове, като отчитат, наред с другото и когато е уместно, ролята на Международния съюз за закрила на новите сортове растения.
4. Страните обменят информация и опит относно практиките, свързани с интелектуалната собственост, предотвратяването на нарушения на правата върху интелектуалната собственост, и по-специално борбата срещу подправените стоки и пиратството, главно чрез митническо сътрудничество и други подходящи форми на сътрудничество, и създаването и укрепването на организации за контрол и закрила на тези права.

ДЯЛ IV

СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ПРАВОСЪДИЕТО И СИГУРНОСТТА

ЧЛЕН 20

Правно сътрудничество

1. Страните признават особената важност на принципите на правовата държава и укрепването на компетентните институции.
2. Сътрудничеството между страните може да включва и взаимен обмен на информация относно най-добрите практики в правните системи и законодателството.

ЧЛЕН 21

Сътрудничество в борбата с незаконните наркотики

1. Страните си сътрудничат, за да осигурят балансиран подход чрез ефективна координация между компетентните органи, включително от водещата агенция за правоприлагане в областта на наркотиците, секторите на здравеопазването, правосъдието, образованието, младежта, социалната защита, митниците и вътрешните работи, както и други свързани сектори и засегнати участници, с цел да се намали предлагането и търсенето на незаконни наркотики и тяхното въздействие върху употребяващите ги лица, техните семейства и обществото като цяло, както и да се постигне по-ефективен контрол върху прекурсорите.

2. Страните се споразумяват за средствата за сътрудничество за постигането на тези цели. Действията се основават на взаимно съгласувани принципи в съответствие с международните конвенции в тази област, към които страните са се присъединили, Политическата декларация и Декларацията относно водещите принципи за намаляване на търсенето на наркотици, приети на 20-та специална сесия относно наркотиците на Общото събрание на ООН, проведена през юни 1998 г., и Политическата декларация и Плана за действие за международно сътрудничество към интегрирана и балансирана стратегия за борба със световния проблем с наркотиците, приети на заседанието на групата на високо равнище на 52-та сесия на Комисията по наркотичните вещества към ООН през март 2009 г.

3. Сътрудничеството между страните обхваща техническа и административна помощ, по-конкретно в следните области:

- а) изготвяне на национално законодателство и политики;
- б) създаване на национални институции и информационни центрове;
- в) подкрепа за усилията на гражданското общество в областта на наркотиците и усилията за намаляване на търсенето на наркотици и вредата от тях;
- г) обучение на персонал;
- д) засилване на правоприлагането и на обмена на информация в съответствие с вътрешното законодателство;
- е) научноизследователска дейност в областта на наркотиците;

- ж) профилиране на наркотици и предотвратяване на производството на опасни/наркотични вещества и отклоняването на контролирани прекурсори, особено на вещества, които са от ключово значение за производството на незаконни наркотици;
- 3) други области, които могат да бъдат договорени по взаимно съгласие на страните.

ЧЛЕН 22

Сътрудничество в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма

1. Страните се споразумяват относно необходимостта да се работи и да се осъществява сътрудничество за предотвратяването на изпирането на приходи от престъпна дейност, като например трафик на наркотици и корупция.
2. Двете страни се споразумяват да насърчават правната, техническата и административната помощ, насочена към разработването и прилагането на нормативни актове, както и към ефикасното функциониране на механизми за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. По-специално, сътрудничеството позволява обмен на необходима информация в рамките на съответните законодателства и приемането на подходящи стандарти за борба срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, равностойни на тези, приети от Съюза и международните органи, действащи в тази област, като например Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force - FATF).
3. Двете страни насърчават сътрудничеството в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, например посредством изпълнението на проекти за изграждане на капацитет.

ЧЛЕН 23

Борба с организираната престъпност и корупцията

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в борбата с организираната престъпност и корупцията, както е определено в Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност и протоколите към нея, както и в Конвенцията на ООН срещу корупцията. Това сътрудничество е насочено към насьрчаване и прилагане на тези конвенции и други приложими инструменти, към които страните са се присъединили.
2. Доколкото позволяват наличните средства, това сътрудничество включва мерки и проекти за изграждане на капацитет.
3. Страните се споразумяват техните правоприлагачи органи, агенции и служби да си сътрудничат и да допринасят за предотвратяване и неутрализиране на транснационалните заплахи от престъпления, общи за страните, в рамките на съответните им законодателства. Сътрудничеството между правоприлагачите органи, агенции и служби може да бъде под формата на взаимопомощ при разследвания, обмен на техники за разследване, съвместни образователни програми и обучения на правоприлагация персонал и друг вид съвместни дейности и помош, включително съществуващите национални централни бюра на Интерпол чрез глобалната система за комуникации между органите на полицията на Интерпол (I-24/7), или подобна система за обмен на информация, според съвместно договорено между страните.

ЧЛЕН 24

Зашита на личните данни

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат, за да се подобри защитата на личните данни до най-високите международни стандарти, като стандартите, съдържащи се, например, в Насоките за регулиране на компютризириани досиета с лични данни (Guidelines for the Regulation of Computerized Personal Data Files), приети с Резолюция 45/95 на Общото събрание на ООН от 14 декември 1990 г.
2. Подобряването на защитата на личните данни посредством засилване на сътрудничеството за защита на личните данни може да включва, наред с другото, техническа помощ под формата на обмен на информация и експертен опит, които могат да включват следното, без да се ограничават до него:
  - a) споделяне и обмен на информация, проучвания, научни изследвания, политики, процедури и най-добри практики, свързани със защитата на личните данни;
  - b) осъществяване и/или участие в съвместни обучения и образователни програми, диалози и конференции, които ще спомогнат за по-добрата осведоменост на двете страни относно защитата на личните данни;
  - c) обмен на професионалисти и експерти, които да проучват политиките за защита на личните данни.

ЧЛЕН 25

Бежанци и вътрешно разселени лица

Страните се стремят да продължат сътрудничеството, когато това е уместно, по въпроси, свързани с доброто състояние на бежанците и вътрешно разселените лица, като отчитат вече извършената работа и предоставената помощ, включително за търсене на трайни решения.

ДЯЛ V

СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА МИГРАЦИЯТА И МОРСКИЯ ТРУД

ЧЛЕН 26

Сътрудничество в областта на миграцията и развитието

1. Страните отново потвърждават значението на съвместното управление на миграционните потоци между своите територии. За да се засили сътрудничеството, страните създават механизъм за всеобхватен диалог и консултации по всички въпроси, свързани с миграцията. Опасенията, свързани с миграцията, намират отражение в националните стратегии / националната рамка за икономическо и социално развитие на държавите, които са отправна, транзитна и крайна точка за мигранти.

2. Сътрудничеството между страните се основава на оценка на конкретните нужди, извършена при взаимни консултации и съгласие между страните и прилагана съгласно съответното действащо законодателство на Съюза и действащото национално законодателство. По-специално, сътрудничеството е насочено към:

- a) факторите за миграция: изтласкващи (свързани с мястото, в което мигрантите живеят в момента) и привличащи (свързани с мястото, към което мигрантите се стремят);
- б) изготвянето и прилагането на национално законодателство и практики, свързани със защитата и правата на мигрантите, с оглед съблюдаването на разпоредбите на приложимите международни инструменти, които гарантират спазване на правата на мигрантите;
- в) изготвянето и прилагането на национално законодателство и практики, свързани с международната защита, с оглед съблюдаването на разпоредбите на Женевската конвенция за статута на бежанците, подписана на 28 юли 1951 г., и на протокола към нея, подписан на 31 януари 1967 г., и други приложими международни инструменти, и гарантирането на прилагането на принципа за забрана за връщане (*non-refoulement*);
- г) правилата за приемане, както и правата и статуса на приетите лица, осигуряването на справедливо третиране и средства за интеграция на законно пребиваващите чужди граждани, образование и обучение, както и мерки срещу расизма, дискриминацията и ксенофобията;
- д) създаването на ефективна и превентивна политика, свързана с присъствието на тяхна територия на гражданин на другата страна, който не отговаря или вече не отговаря на условията за влизане, престой или пребиваване на територията на съответната страна, с незаконното прехвърляне и трафик на хора, включително и начини за борба с мрежите за незаконно прехвърляне и трафик на хора, както и защитата на жертвите на тези дейности;

- е) връщането на лица съгласно параграф 2, буква д) от настоящия член при хуманни и неуронващи достойнството условия, включително насищаването на тяхното доброволно и постоянно завръщане в държавите на произход, както и приемането/обратното приемане в съответствие с параграф 3 от настоящия член. Връщането на такива лица се извършва, като надлежно се съблюдава правото на страните да предоставят разрешения за пребиваване и за престой по хуманитарни или хуманни причини, както и принципът на забрана за връщане (*non-refoulement*);
- ж) определени въпроси от взаимен интерес в областта на визите и сигурността на документите за пътуване, както и управлението на границите;
- з) миграцията и въпроси, свързани с развитието, включително развитие на човешките ресурси, социална защита, извлечане на максимални ползи от миграцията, равенство между половете и развитие, етично набиране на персонал и циркулярната миграция, както и интеграция на мигрантите;

3. В рамките на сътрудничеството в тази област и без да се засяга нуждата от защита на жертвите на трафика на хора, страните се споразумяват и за следното:

- а) Филипините приемат обратно всеки свой гражданин по параграф 2, буква д) от настоящия член, който се намира на територията на държава-членка, по искане на тази държава-членка, без неоснователно забавяне, след като бъде установено гражданството му и след като се спазват съответните процедури в държавата-членка;
- б) всяка държава-членка приема обратно всеки свой гражданин по параграф 2, буква д) от настоящия член, който се намира на територията на Филипините, по искане на Филипините, без неоснователно забавяне, след като бъде установено гражданството му и след като се спазват съответните процедури във Филипините;

- в) за тези цели държавите-членки и Филипините ще предоставят на своите граждани изискваните документи. Всяко искане за приемане или обратно приемане се предава от запитващата държава на компетентния орган на запитаната държава.

Когато въпросното лице не притежава необходимите документи за самоличност или други доказателства за своето гражданство, Филипините или държавата-членка изискват незабавно от съответното компетентно дипломатическо или консулско представителство да потвърди гражданството на лицето, ако е необходимо, посредством събеседване; след като се потвърди, че лицето е гражданин на Филипините или на държава-членка, компетентните органи на Филипините или на държавата-членка издават необходимите документи.

4. Страните се споразумяват да сключат своевременно споразумение за приемане/обратно приемане на свои граждани, включващо разпоредба относно обратното приемане на граждани на други държави и лица без гражданство.

ЧЛЕН 27

Морски труд, образование и обучение

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в областта на морския труд, за да насърчават и поддържат достойни условия на живот и работа на морските лица, тяхната лична безопасност и защита, безопасност на труда и здравни политики и програми.

2. Освен това страните се споразумяват да си сътрудничат в областта на морското образование, обучение и освидетелстване на морските лица, за да гарантират безопасно и ефикасно плаване по море и за да предотвратят нанасянето на щети на околната среда; това включва повишаване на уменията на екипажите за приспособяване към променящите се изисквания на корабоплавателната индустрия и към технологичния напредък.
3. Страните спазват и съблюдават принципите и разпоредбите, посочени в Конвенцията на ООН по морско право от 1982 г., по-специално що се отнася до задачите и задълженията на всяка страна по отношение на условията на труд, въпросите, свързани с екипажите, и социалните въпроси на борда на плавателни съдове под нейно знаме; изменената Международна конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците (Конвенция STCW) по отношение на изискванията за обучение и умения на морските лица; както и принципите и разпоредбите, предвидени в съответните международни инструменти, към които страните са се присъединили.
4. Сътрудничеството в тази област се основава на взаимни консултации и диалог между страните, като се отделя особено внимание, наред с другото, върху:
  - а) морско образование и обучение;
  - б) обмен на информация и подкрепа за дейности в областта на морското дело;
  - в) прилагани методи на обучение и най-добри практики в областта на обучението;
  - г) програми за справяне с пиратството и морския тероризъм;
  - д) правото на морските лица на безопасно и сигурно работно място; достойни условия на работа и живот на борда на плавателните съдове; както и защита на здравето, здравно обслужване, мерки за социално обслужване и други форми на социална защита.

ДЯЛ VI

ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО, СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА РАЗВИТИЕ И ДРУГИ СЕКТОРИ

ЧЛЕН 28

Заетост и социални въпроси

1. Страните се споразумяват да засилят сътрудничеството в областта на заетостта и социалните въпроси, включително сътрудничеството в областта на регионалното и социалното сближаване, във връзка с член 26, параграф 2, буква б), в областта на здравето и безопасността на работното място, развиването на умения, равенството между половете и достойната работа, с цел да се развие социалното измерение на глобализацията.

2. Страните потвърждават отново необходимостта от подкрепа на процеса на глобализация, който носи ползи за всички, и от насърчаване на пълната и продуктивна заетост и достойна работа като ключов елемент на устойчивото развитие и намаляването на бедността, както е предвидено в Резолюция 60/1 на Общото събрание на ООН от 24 октомври 2005 г. (Резултати от срещата на върха през 2005 г.) и Министерската декларация, приета на заседанието на групата на високо равнище на Икономическия и социален съвет на ООН през юли 2006 г. (Икономическия и социален съвет на ООН, E/2006/L.8 от 5 юли 2006 г.). Страните вземат под внимание особеностите и различията в своето икономическо и социално положение.

3. Като потвърждават отново своя ангажимент да съблюдават, насърчават и изпълняват международно признатите трудови и социални стандарти, както са посочени по-специално в Декларацията на Международната организация на труда (МОТ) за основните принципи и трудови права и конвенциите на МОТ, към които страните са се присъединили, страните се споразумяват да си сътрудничат по конкретни програми и проекти за техническа помощ, съгласно взаимните договорености. Страните се споразумяват също да установят диалог, сътрудничество и инициативи по въпроси от общ интерес на двустранно или многостранно равнище, например на равнище ООН, МОМ, МОТ, АSEM и ЕС—АСЕАН.

ЧЛЕН 29

Сътрудничество за развитие

1. Основната цел на сътрудничеството за развитие е насърчаването на устойчивото развитие, което ще допринесе за намаляване на бедността и за постигане на международно договорените цели за развитие, включително Целите на хилядолетието за развитие. Страните провеждат редовен диалог относно сътрудничеството за развитие в съответствие със своите приоритети и областите от взаимен интерес.
2. Диалогът относно сътрудничеството за развитие цели, наред с другото:
  - a) насърчаване на човешкото и социалното развитие;
  - б) постигане на траен и приобщаващ икономически растеж;

- в) насърчаване на устойчивостта на околната среда и доброто управление на природните ресурси, включително насърчаване на най-добрите практики;
- г) намаляване на въздействието на изменението на климата и управление на неговите последици;
- д) укрепване на капацитета за по-дълбоко интегриране в световната икономика и международната система за търговия;
- е) насърчаване на реформите в публичния сектор, по-специално в областта на управлението на публичните финанси за по-добро предоставяне на социални услуги;
- ж) създаване на процеси, съобразени с принципите на Парижката декларация относно ефективността на помощта, с Плана за действие от Акра и други международни ангажименти, целящи подобряване на предоставянето на помощ и на нейната ефективност.

ЧЛЕН 30

Диалог в областта на икономическата политика

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в насърчаването на обмена на информация относно своите икономически тенденции и политики, както и в обмена на опит при координирането на икономическите политики в контекста на регионалното икономическо сътрудничество и интеграция.
2. Страните се стремят да задълбочат диалога между своите компетентни органи по икономически въпроси, който, както е договорено между страните, може да включва области като парична политика, фискална политика, включително данъчно облагане на предприятията, публични финанси, както и макроикономическо стабилизиране и външен дълг.

ЧЛЕН 31

Гражданско общество

Страните признават ролята и възможния принос на организираното гражданско общество за демократичното управление и се споразумяват да настърчават ефективния диалог и взаимодействие с гражданското общество, в съответствие с приложимите вътрешни закони на страните.

ЧЛЕН 32

Управление на риска от бедствия

1. Страните се споразумяват да засилят сътрудничеството по управлението на риска от бедствия при непрекъснатото разработване и прилагане на мерки за намаляване на риска за хората и за управление на последиците от природни бедствия при всички обществени слоеве. Следва да се наблегне на превентивни действия и проактивни подходи при справянето с опасности и рискове, като се намаляват рисковете или уязвимостта по отношение на природни бедствия.
2. Страните работят заедно за превръщането на управлението на риска от бедствия в съставна част на плановете за развитие и процесите за вземане на решения, свързани с природни бедствия.
3. Сътрудничеството в тази област се съсредоточава върху следните програмни елементи:
  - a) намаляване или предотвратяване на риска от бедствия и смекчаване на последиците;

- б) управление на знанията, иновации, научни изследвания и образование за изграждане на култура на безопасност и устойчивост на всички равнища;
  - в) готовност при бедствия;
  - г) политика, институционален капацитет и постигане на консенсус при управление на бедствия;
  - д) отговор при бедствия;
  - е) оценка и мониторинг на риска от бедствия;
  - ж) възстановяване след бедствия и планиране на възстановяването;
- 3) приспособяване към изменението на климата и смякчаване на последиците от него.

ЧЛЕН 33

Енергетика

1. Страните се стремят да засилят сътрудничеството в енергийния сектор с цел:
  - а) създаване на благоприятни условия за инвестиции, по-конкретно в инфраструктура, както и на справедливи условия на конкуренция за енергията от възобновяеми източници;

- б) диверсифициране на енергийните доставки за повишаване на енергийната сигурност, включително разработване на нови, устойчиви, иновативни и възобновяеми форми на енергия, както и подпомагане на институционализирането на подходящи рамки на политиката за създаването на равностойни условия за енергията от възобновяеми източници и нейното включване в съответните области на политиката;
- в) разработване на съгласувани енергийни стандарти, по-специално за биогорива и други алтернативни горива, както и свързаните с тях съоръжения и практики;
- г) постигане на рационално използване на енергията чрез насырчаване на енергийната ефективност и енергоспестяването при производството, преноса, разпределението и крайното потребление на енергия;
- д) насырчаване на прехвърлянето на технологии между предприятията в страните с цел постигане на устойчиво производство и използване на енергията. Това би могло да се постигне чрез подходящо сътрудничество, особено в областта на реформите на енергийния сектор, разработването на енергийни ресурси, съоръженията надолу по веригата и разработването на биогорива;
- е) засилено изграждане на капацитет във всички области, обхванати от настоящия член, и насырчаване на благоприятни и привлекателни реципрочни инвестиции посредством последователен диалог, който цели постигането на стабилни, прозрачни, открити и недискриминационни правила за инвеститорите, проучване на административните механизми за улесняване на инвестиционните потоци, в съответствие с вътрешните законови и подзаконови актове на страните.

2. За тази цел страните се споразумяват да насърчават контактите и съвместната научноизследователска дейност, които са от взаимна полза за тях, по-конкретно посредством съответните регионални и международни рамки. Във връзка с член 34 и заключенията от Световната среща на върха за устойчиво развитие, проведена в Йоханесбург през 2002 г., страните подчертават необходимостта да се разгледат връзките между достъпа до енергийни услуги на приемливи цени и устойчивото развитие. Тези дейности могат да бъдат насърчавани в сътрудничество с Инициативата на Европейския съюз в областта на енергетиката, обявена на Световната среща на върха за устойчиво развитие.

3. Страните, като спазват своите ангажименти за разрешаване на проблемите, свързани с изменението на климата, които са поели като страни по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, се споразумяват да насърчават техническото сътрудничество и частните партньорства в областта на устойчивата енергия и енергията от възобновяеми източници, при проекти за преминаване към друго гориво и за енергийна ефективност посредством гъвкави пазарни механизми като например механизма за пазара на въглеродни емисии.

ЧЛЕН 34

Околна среда и природни ресурси

1. Страните се споразумяват сътрудничеството в тази област да насърчава съхраняването и подобряването на околната среда като част от усилията за постигане на устойчиво развитие. Прилагането на резултатите от Световната среща на върха за устойчиво развитие, както и на съответните многострани споразумения в областта на околната среда, към които страните са се присъединили, се взема предвид при всички дейности, предприети от страните съгласно настоящото споразумение.

2. Страните постигат съгласие, че е необходимо природните ресурси и биологичното разнообразие да се опазват и управляват по устойчив начин в полза на всички поколения, като се отчитат съответните нужди за развитие.

3. Страните се споразумяват да си сътрудничат с оглед засилването на взаимната подкрепа на търговските политики и политиките в областта на околната среда, както и включването на съображения, свързани с околната среда, във всички сектори на сътрудничество.

4. Страните се стремят да продължат и засилят своето сътрудничество по регионалните програми за опазване на околната среда по отношение на:

- a) подобряването на осведомеността по въпросите на околната среда и засилването на местното участие в усилията за опазване на околната среда и за устойчиво развитие, включително участие на коренните културни общности/коренното население и местните общности;
- б) изграждането на капацитет за приспособяване към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, както и енергийна ефективност;
- в) изграждането на капацитет за участие и прилагане на многострани споразумения в областта на околната среда, включително, но не само, относно биологичното разнообразие и биологичната безопасност;
- г) наಸърчаването на щадящи околната среда технологии, стоки и услуги, включително чрез използването на регуляторни и пазарни инструменти;
- д) подобряването на управлението на природните ресурси, включително горите, и борба с незаконното изсичане и свързаната с него търговия, както и наಸърчаването на устойчивите природни ресурси, включително управлението на горите;
- е) ефективното управление на националните паркове и защитени зони и определянето и защитата на зони на биологично разнообразие и уязвими екосистеми, като надлежно се вземат предвид местните и коренните общности, които живеят в тези зони или близо до тях;

- ж) предотвратяването на нелегално трансгранично движение на твърди и опасни отпадъци и други форми на отпадъци;
- з) опазването на крайбрежната и морската околнна среда и ефективното управление на водните ресурси;
- и) защитата и опазването на почвите и устойчивото управление на земите, включително преустройството на изчерпани / изоставени мини;
- й) насърчаването на изграждане на капацитет за управление на бедствия и управление на рисковете;
- к) насърчаването на модели за устойчиво потребление и производство в своите икономики.

5. Страните насърчават взаимния достъп до програмите си в тази област в съответствие с конкретните условия на тези програми.

ЧЛЕН 35

Селско стопанство, рибарство и развитие на селските райони

1. Страните се споразумяват да насърчават диалога и сътрудничеството за устойчиво развитие на селското стопанство, рибарството и развитието на селските райони. Областите на диалог могат да включват:

- а) селскостопанска политика и перспективи в селското стопанство в международен план като цяло;

- б) възможностите за улесняване на търговията с растения, животни, морски животни и продукти от тях, като се отчитат съответните международни конвенции, като Международната конвенция по растителна защита и Международното бюро по епизоотии наред с други, към които страните са се присъединили;
- в) хуманно отношение към животните;
- г) политика на развитие на селските райони;
- д) качествена политика за растителните, животинските и морските продукти, и по-специално за географските означения;
- е) разработването на устойчиво и екологично селско стопанство, аграрна промишленост, биогорива и трансфер на биотехнологии;
- ж) защита на растителните видове, технологии за семена, подобряване на добива, алтернативни технологии за добив, включително аграрни биотехнологии;
- з) разработването на бази данни в областта на селското стопанство, рибарството и развитието на селските райони;
- и) подобряване на човешките ресурси в областта на селското стопанство, ветеринарните въпроси и рибарството;
- й) подкрепа за устойчива и отговорна дългосрочна политика в областта на морските басейни и рибарството, включително технологии в областта на рибарството, съхраняване и управление на крайбрежните и морските ресурси;

- к) насърчаване на усилията за превенция и борба с незаконната, недекларираната и нерегламентираната риболовна дейност и търговията, свързана с нея;
- л) мерки, свързани с обмена на опит и партньорства, създаване на съвместни предприятия и мрежи за сътрудничество между местни участници или икономически оператори, включително мерки по-добър достъп до финансиране в области като научноизследователската дейност и трансфера на технологии;
- м) укрепване на сдруженията на производителите и дейности за насърчаване на търговията.

ЧЛЕН 36

Регионално развитие и сътрудничество

1. Страните насърчават взаимното разбирателство и двустранното сътрудничество в областта на регионалната политика.
2. Страните поощряват и засилват обмена на информация и сътрудничеството в областта на регионалната политика, като специално внимание се отделя на развитието на необлагодетелстваните райони, връзките между градските и селските райони и развитието на селските райони.
3. Сътрудничеството в областта на регионалната политика може да е под следните форми:
  - а) методи за формулиране и прилагане на регионални политики;

- б) многостепенно управление и партньорство;
- в) връзки между градските и селските райони;
- г) развитие на селските райони, включително инициативи за по-добър достъп до финансиране и устойчиво развитие;
- д) статистика.

ЧЛЕН 37

Сътрудничество в областта на индустрисалната политика и МСП

Страните, като отчитат своите икономически политики и цели, се споразумяват да насърчават сътрудничеството в областта на индустрисална политика във всички считани за подходящи области с цел създаването на среда, подходяща за икономическо развитие и подобряване на конкурентоспособността на промишлеността, особено на малките и средни предприятия (МСП), включително и чрез:

- а) насърчаване на създаването на мрежи между икономическите оператори, особено МСП, с цел обмен на информация и опит, откриване на възможности в сектори от общ интерес, трансфер на технологии и засилване на търговията и инвестициите;
- б) обмен на информация и опит относно създаването на рамкови условия, които водят до благоприятна среда за бизнеса, особено за малките и средни предприятия, за да се подобри тяхната конкурентоспособност;

- в) насърчаване на участието на двете страни в пилотни проекти и в специални програми в съответствие с техните специални условия;
- г) насърчаване на инвестициите и съвместните предприятия, за да се насърчи трансферът на технологии, иновациите, модернизацията, диверсификацията и инициативите за качество;
- д) предоставяне на информация, насърчаване на иновациите и обмен на добри практики за достъп до финансиране, особено за малките предприятия и микропредприятията;
- е) насърчаване на корпоративната социална отговорност и отчетност и насърчаване на отговорни бизнес практики, включително устойчиво потребление и производство;
- ж) разработване на съвместни научноизследователски проекти в определени промишлени сектори и сътрудничество по проекти за изграждане на капацитет, включително във връзка със стандартите и процедурите за оценка на съвместимостта и техническите норми, съгласно взаимните договорености.

ЧЛЕН 38

Транспорт

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в съответните области на транспортната политика с оглед да подобрят инвестиционните възможности, движението на стоки и пътници, да подобрят морската и авиационната безопасност и сигурност, да работят по въпросите, свързани с въздействието на транспорта върху околната среда, и да повишават ефективността на транспортните си системи.

2. Сътрудничеството между страните в тази област цели да насърчава:
- a) обмена на информация относно транспортните им политики, разпоредби и практики, особено по отношение на градския, селския, морския и въздушния транспорт, транспортната логистика, както и взаимосвързаността и оперативната съвместимост на комбинираните транспортни мрежи, а също и управлението на пътищата, железопътните линии, пристанищата и летищата;
  - б) обмена на мнения относно европейските спътникови навигационни системи (поспециално „Галилео“), като се отделя особено внимание на въпроси от взаимна полза, свързани с регуляторната среда, промишлеността и развитието на пазара;
  - в) продължаването на диалога в областта на въздухоплавателните услуги, за да се осигури правна сигурност без необосновано забавяне на изпълнението на действащите двустранни споразумения за въздухоплавателни услуги между отделни държави-членки и Филипините;
  - г) продължаване на диалога във връзка с укрепването на инфраструктурните мрежи на въздушния транспорт и функционирането им с цел бързо, ефективно, устойчиво, безопасно и сигурно движение на хора и стоки, и насърчаване на прилагането на законите в областта на конкуренцията и икономическите норми за въздухоплавателния сектор, за да се подпомогне регуляторното сближаване и да се насърчи стопанската дейност, както и разглеждане на възможностите за по-нататъшно развитие на отношенията в областта на въздушния транспорт. Следва да се насърчават в по-голяма степен проекти от взаимен интерес за сътрудничество в областта на въздушния транспорт;

- д) диалог в областта на политиката и услугите за морски транспорт, насочен по-специално към насьрчаване на развитието на сектора на морския транспорт, включително, но не само:
- (i) обмена на информация относно законодателството и разпоредбите, свързани с морския транспорт и пристанищата;
  - (ii) насьрчаването на неограничен достъп до международните морски пазари и търговски обмен, въздържане от въвеждане на клаузи за разпределение на товарите, национално третиране и клауза за най-облагодетелствана нация за съдове, управлявани от граждани или предприятия на другата страна, и въпроси, свързани с транспортни услуги от врата до врата, включващи морски преход, като се отчитат вътрешните закони на страните;
  - (iii) ефективната администрация на пристанищата и ефективността на морските транспортни услуги; както и
  - (iv) насьрчаването на сътрудничеството от общ интерес в областта на морския транспорт и в областта на морския труд, образоването и обучението съгласно член 27.
- е) диалог във връзка с ефективното прилагане на стандартите за морска сигурност, безопасност и предотвратяване на замърсяването, по-конкретно по отношение на морския транспорт, включително по-специално борба с пиратството, и въздушния транспорт, съобразно съответните международни конвенции, към които страните са се присъединили, и стандарти, включително сътрудничество в подходящите международни форуми, с цел да се гарантира по-добро прилагане на международните разпоредби. За тази цел страните ще насьрчават техническото сътрудничество и помощ по въпроси, свързани с транспортната безопасност, сигурност и аспектите, свързани с околната среда, включително, но не само, морско и авиационно образование и обучение, издирване и спасяване, разследване на произшествия и инциденти. Страните ще наблюгнат и на насьрчаването на екологичните видове транспорт.

ЧЛЕН 39

Научно и технологично сътрудничество

1. Страните се споразумяват да си сътрудничат в областта на науката и технологиите, като вземат под внимание целите на своята политика.

2. Целите на това сътрудничество са:

- a) насърчаване на обмена на информация и споделянето на ноу-хай в областта на науката и технологиите, особено по отношение на прилагането на политиките и програмите, както и по отношение на правата върху интелектуалната собственост при научните изследвания и развойната дейност;
- б) насърчаване на трайни отношения и научноизследователски партньорства между научните среди, научноизследователските центрове, университетите и промишлените отрасли на страните;
- в) насърчаване на обучението на човешките ресурси и изграждането на технологичен и научноизследователски капацитет.

3. Сътрудничеството е под формата на съвместни научноизследователски проекти и обмен, срещи и обучение на научни работници чрез международни схеми за обучение и мобилност и програми за обмен, като се осигурява максимално разпространение на резултатите от научноизследователската дейност, обучението и най-добрите практики. Възможно е да бъдат съвместно договорени други форми на сътрудничество.

4. Тези дейности за сътрудничество следва да се основават на принципите за реципрочност, равно третиране и взаимна полза и да гарантират подходяща защита на интелектуалната собственост. Всички въпроси, свързани с правата върху интелектуалната собственост, които може да възникнат в контекста на сътрудничеството по настоящото споразумение, могат, при необходимост, да бъдат предмет на преговори между съответните агенции или участващите групи преди началото на дейностите за сътрудничество и могат да обхващат въпроси, свързани с авторски права, търговски марки или патенти, при отчитане на съответната закони и подзаконови актове на страните.

5. Страните настъпват участието на своите висши училища, научноизследователски центрове и производствени сектори, в това число МСП.

6. Страните се споразумяват да полагат необходимите усилия за повишаване на обществената осведоменост относно възможностите, предоставяни по съответните им програми за научно и технологично сътрудничество.

ЧЛЕН 40

Сътрудничество в областта на информационните и комуникационните технологии

1. Като отчитат, че информационните и комуникационните технологии (ИКТ) са основен елемент на съвременния живот и са от изключително значение за икономическото и социалното развитие, страните се стремят да обменят мнения относно своите политики в тази област с цел настъпване на икономическото развитие.

2. Сътрудничеството в тази област е насочено, наред с другото, към:
- a) участие във всеобхватния регионален диалог по различните аспекти на информационното общество, по-специално политиките и нормативната уредба за електронните комуникации, включително универсална услуга, лицензиране и общи разрешения, както и независимост и ефективност на регулаторните органи, електронно правителство, научноизследователска дейност и услуги, основани на ИКТ;
  - б) взаимосвързаност и оперативна съвместимост на мрежите (например TEIN) и услугите на страните и на Югоизточна Азия;
  - в) стандартизация и разпространение на нови технологии и технологии в процес на развитие в областта на ИКТ;
  - г) наಸърчаване на научното сътрудничество в областта на ИКТ по въпроси от общ интерес за страните;
  - д) обмен на най-добри практики в опит за преодоляване на „цифровото разделение“;
  - е) разработване и прилагане на стратегии и механизми относно аспекти, свързани със сигурността на ИКТ, и за борба с киберпрестъпността;
  - ж) обмен на опит за въвеждане на дигитална телевизия, както и регулаторни аспекти, управление на честотния спектър и научноизследователска дейност;
- 3) наಸърчаване на усилията и обмена на опит относно развитието на човешките ресурси в областта на ИКТ.

ЧЛЕН 41

Аудиовизия, медии и мултимедии

Страните ще насърчават, подкрепят и улесняват обмена, сътрудничеството и диалога между компетентните си институции и представители в областите на аудиовизията, медиите и мултимедиите. Те се споразумяват да установят редовен диалог по въпросите на политиката в тези области.

ЧЛЕН 42

Сътрудничество в областта на туризма

1. Водени от Етичния кодекс за туризма на Световната организация по туризъм и от принципите на устойчивост, които съставляват основата на процеса на осъществяване на Програма 21 на местно равнище, страните се стремят да подобрят обмена на информация и да установят най-добри практики с цел да осигурят балансирано и устойчиво развитие на туризма.
2. Двете страни се споразумяват да започнат диалог, за да улеснят сътрудничеството, включително техническата помош, в областта на обучението на човешки ресурси и развитието на нови технологии за цели, съобразени с принципите за устойчив туризъм.
3. Страните се споразумяват да развиват сътрудничество по опазването и оптималното използване на потенциала на природното и културното наследство, смекчаването на отрицателното въздействие на туризма и повишаването на положителния принос на туристическия бизнес за устойчивото развитие на местните общности, включително като развиват екотуризма, отчитайки целостта и интересите на местните и коренните общности, и като подобряват обучението в туристическия отрасъл.

ЧЛЕН 43

Сътрудничество в областта на финансовите услуги

1. Страните се споразумяват да засилят сътрудничеството с оглед постигането на поблизки общи правила и стандарти, подобряване на счетоводната, одиторската, надзорната и регуляторната система в банковото и застрахователното дело и други области на финансния сектор.
2. Страните отчитат колко са важни техническата помощ и мерките за изграждане на капацитет за постигането на тази цел.

ЧЛЕН 44

Добро управление в данъчната сфера

1. С оглед на укрепването и развитието на икономическите дейности, като същевременно се има предвид необходимостта от разработването на подходяща регуляторна рамка, страните отчитат принципите на доброто управление в данъчната сфера и се ангажират с тяхното прилагане. За тази цел и в рамките на своята компетентност страните ще подобрат международното сътрудничество в данъчната сфера, ще подобрат събирамостта на законно дължимите данъчни вземания и ще разработят мерки за ефективното прилагане на посочените по-горе принципи.
2. Страните се споразумяват, че прилагането на тези принципи се осъществява по-конкретно в рамките на съществуващите или бъдещи двустранни споразумения в данъчната сфера между Филипините и държави-членки.

ЧЛЕН 45

Здравеопазване

1. Страните отчитат и потвърждават изключителната важност на здравеопазването.

Поради тази причина страните се споразумяват, въз основа на взаимни ползи, да си сътрудничат в сектора на здравеопазването, като включват области като реформата на здравната система, сериозни заразни болести и други заплахи за здравето, незаразни болести, както и международни здравни споразумения за подобряване на здравето и устойчивото развитие на здравния сектор.

2. Сътрудничеството се осъществява посредством:

- a) програми, които обхващат областите, изброени в параграф 1 от настоящия член, включително усъвършенстване на здравните системи, предоставяне на здравни услуги, услуги за репродуктивно здраве за бедните и уязвими жени и общности, здравно управление, включително по-добро управление на публичните финанси, финансиране на здравеопазването, здравни инфраструктурни и информационни системи и управление на здравето;
- б) съвместни дейности в областта на епидемиологията и надзора, включително обмен на информация, както и сътрудничество в ранното предотвратяване на опасности за здравето, като птичия грип и грипната пандемия и други сериозни заразни болести;
- в) профилактика и контрол на незаразните болести посредством обмен на информация и добри практики, наಸърчаване на здравословен начин на живот, работа по основни фактори, които влияят върху здравето, като хранене, пристрастяване към наркотици, алкохол и тютюн, както и разработване на изследователски програми, свързани със здравето, както е предвидено в член 39, и схеми за наಸърчаване на здравето;

- г) насърчаване на прилагането на международни споразумения, като Рамковата конвенция за контрол на тютюна и Международните здравни правила, към които страните са се присъединили;
- д) други програми и проекти за подобряване на здравните услуги и подобряване на човешките ресурси на равнище здравни системи и здравните условия, съгласно взаимните договорености.

ЧЛЕН 46

Образование, култура, диалог между културите и религиите

1. Страните се споразумяват да насърчават сътрудничество в областта на образованието, спорта, културата и религиите, което надлежно зачита техните различия, с цел да се постигне по-добро взаимно разбиране и познаване на културите. За тази цел страните ще подкрепят и насърчават дейностите на своите културни институти.
2. Освен това страните се споразумяват да започнат диалог по въпроси от взаимен интерес, свързани с модернизирането на образователните системи, включително и по въпроси, които се отнасят до основните компетентности и развитието на инструменти за оценка, съпоставими с европейските стандарти.
3. Страните се стремят да предприемат необходимите мерки за насърчаване на междуличностните контакти в областта на образованието, спорта, културния обмен и диалога между религиите и културите, както и да провеждат съвместни инициативи в различни социално-културни сфери, включително сътрудничество в областта на опазването на културното наследство, като се зачита културното многообразие. Във връзка с това страните се споразумяват също да продължат да подкрепят дейността на Фондацията Азия—Европа, както и Диалога между религиите на ASEM.

4. Страните се споразумяват да се консултират и да си сътрудничат в съответните международни форуми или организации, като например ЮНЕСКО, с цел да постигнат общите цели и да насьрчават по-добро разбиране и зачитане на културното многообразие. С оглед на това страните се споразумяват също да насьрчават ратифицирането и прилагането на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насьрчаване на многообразието от форми на културно изразяване, приета на 20 октомври 2005 г.

5. Освен това страните обръщат внимание на приемането на мерки, целящи да заздравят връзките между компетентните им агенции, като насьрчават обмена на информация и ноу-хау между експерти, младежи и специалисти, работещи с младежи (във и извън рамките на образователната институция), и като се възползват от програмите си в областта на образованието и културата, като например програмата „Еразмус Мундус“, както и от опита, натрупан от страните в тези области.

ЧЛЕН 47

Статистика

Страните се споразумяват да насьрчават, съобразно вече съществуващите дейности за сътрудничество в областта на статистиката между Европейския съюз и АСЕАН, изграждането на капацитет в областта на статистиката, хармонизацията на статистическите методи и практики, включително събирането и разпространяването на статистически данни, като това им дава възможност да използват, въз основа на взаимно съгласие, статистически данни, които наред с другото се отнасят за национални сметки, преки чуждестранни инвестиции, търговия със стоки и услуги в областта на ИКТ, и в по-общ план – във всяка друга област, попадаща в приложното поле на настоящото споразумение, в която се събира, анализира и разпространява статистическа информация.

ДЯЛ VII

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА

ЧЛЕН 48

Съвместен комитет

1. Страните се споразумяват да създадат по настоящото споразумение Съвместен комитет, съставен от представители на двете страни на равнище висши служители, който отговаря за:

- а) правилното действие и прилагане на настоящото споразумение;
- б) определянето на приоритети в съответствие с целите на настоящото споразумение;
- в) изготвянето на препоръки за подпомагане на изпълнението на целите на настоящото споразумение.

2. Съвместният комитет обикновено заседава най-малко на всеки две години на ротационен принцип съответно във Филипините и в Европейския съюз на дата, определена по взаимно съгласие. Могат да се свикват и извънредни заседания на Съвместния комитет по взаимно съгласие на страните. Съвместният комитет се председателства последователно от всяка от страните. Дневният ред на заседанията на Съвместния комитет се определя по взаимно съгласие на страните.

3. Съвместният комитет създава специализирани подкомитети за работа по всички области, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение, с цел да подпомагат Съвместния комитет в изпълнението на неговите задачи. Тези подкомитети представят подробни доклади за дейността си пред Съвместния комитет на всяко от заседанията му.

4. Страните се споразумяват, че една от задачите на Съвместния комитет е да следи за нормалното действие на секторните споразумения или протоколи, които са сключени или ще бъдат сключени между страните.

5. Съвместният комитет приема свой процедурен правилник.

ДЯЛ VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ЧЛЕН 49

Клауза за бъдещо развитие

1. Страните могат, по взаимно съгласие и по препоръка на Съвместния комитет, да разширят настоящото споразумение с оглед повишаването на равнището на сътрудничество, включително чрез допълването му посредством споразумения и протоколи за конкретни сектори или дейности.

2. Във връзка с прилагането на настоящото споразумение, всяка от страните може да прави предложения за разширяване обхвата на сътрудничеството, като взема предвид натрупания опит при неговото прилагане.

ЧЛЕН 50

Ресурси за сътрудничество

1. Страните се споразумяват да осигурят необходимите ресурси, включително финансови средства, доколкото позволяват съответните им ресурси и уредба, за да постигнат целите на сътрудничеството, посочени в настоящото споразумение.
2. Страните усвояват финансовата помош в съответствие с принципите за доброто финансово управление и си сътрудничат в защитата на финансовите си интереси. Страните предприемат ефективни мерки за предотвратяване и борба с измамите, корупцията и други незаконни дейности, наред с другото, посредством взаимна помощ в областите, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение, съгласно своите законови и подзаконови актове. Всяко следващо споразумение или инструмент за финансиране, склучен между страните, предвижда специални клаузи за финансово сътрудничество, които обхващат проверки на място, инспекции, контрол и мерки за борба с измамите, включително тези, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и съответните разследващи органи на Филипините.
3. Страните насърчават Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) да продължи своите операции във Филипините в съответствие с нейните процедури и критерии за финансиране, с рамковото споразумение, подписано между ЕИБ и Филипините, и с националните закони на Филипините.

4. Страните могат да решат да разширят финансовата подкрепа, като включат в нея дейности за сътрудничество в области, попадащи в приложното поле на настоящото споразумение, или свързани с него, в съответствие със своите финансови процедури и ресурси. Тези дейности за сътрудничество могат да обхващат, където е подходящо, но без да се ограничават с това, инициативи за изграждане на капацитет и техническо сътрудничество, обмен на експерти, провеждане на изследвания, създаване на правни, правоприлагачи и регуляторни рамки, които насърчават прозрачността и отчетността, както и други дейности, договорени между страните.

ЧЛЕН 51

Улеснения

За да се улесни сътрудничеството в рамките на настоящото споразумение, двете страни се споразумяват да предоставят необходимите улеснения на служителите и експертите, участващи в сътрудничеството, за изпълнение на техните функции в съответствие с националните/вътрешните закони, вътрешните правила и разпоредби на двете страни.

ЧЛЕН 52

Други споразумения

1. Без да се засягат съответните разпоредби на Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз, нито настоящото споразумение, нито действие, предприето съгласно него, засягат правомощията на страните да предприемат двустранни действия за сътрудничество или да сключват, когато това е подходящо, нови споразумения за партньорство и сътрудничество, включително между Филипините и отделните държави-членки.
2. Това споразумение не засяга прилагането или изпълнението на ангажименти, които са поети или ще бъдат поети от съответните страни в техните отношения с трети страни.

ЧЛЕН 53

Изпълнение на задълженията

1. Страните предприемат всякакви общи или специални мерки, които се изискват за изпълнение на техните задължения по настоящото споразумение. Те следят за постигането на целите, определени в настоящото споразумение.
2. Всяка от страните може да се обърне към Съвместния комитет във връзка с всяко несъответствие при прилагането или тълкуването на настоящото споразумение.

3. Ако някоя от страните прецени, че другата страна не е изпълнила някое от задълженията си по настоящото споразумение, тя може да предприеме подходящи мерки. Преди да направи това, освен в особено неотложни случаи в съответствие с параграф 5 от настоящия член, тя представя на Съвместния комитет цялата информация, необходима за задълбочено проучване на ситуацията, за да се търси решение, приемливо за страните.

4. При избора на мерките трябва да се дава предимство на тези, които най-малко пречат на прилагането на настоящото споразумение. Тези мерки се съобщават незабавно на другата страна и се обсъждат в рамките на Съвместния комитет, ако другата страна поиска това.

5. За целите на правилното тълкуване и практическо прилагане на настоящото споразумение страните се споразумяват, че понятието „особено неотложни случаи“ в параграф 3 на настоящия член означава случаи на съществено нарушение на споразумението от една от страните. Съществено нарушение на споразумението представлява:

- a) отхвърляне на споразумението, без това да е предвидено от общите норми на международното право; или
- б) нарушаване на основни елементи на споразумението, по-конкретно член 1, параграф 1 и член 8, параграф 2.

Преди прилагането на мерки в особено неотложни случаи всяка страна може да поиска свикването на спешна среща между страните. В случай на такова искане и в срок от 15 дни, освен ако страните не се споразумеят за друг срок, ненадвишаващ 21 дни, се провежда среща за подробно разглеждане на положението, с цел да се намери решение, приемливо за страните.

ЧЛЕН 54

Определяне на страните

За целите на настоящото споразумение „страните“ означава Съюзът или неговите държави-членки, или Съюзът и неговите държави-членки, съгласно съответната им компетентност, от една страна, и Република Филипини, от друга страна.

ЧЛЕН 55

Териториално приложение

Настоящото споразумение се прилага на територията, на която се прилага Договорът за Европейския съюз съгласно условията, посочени в този Договор, от една страна, и на територията на Филипините, от друга страна.

ЧЛЕН 56

Нотификации

Нотификациите, направени в съответствие с член 57, се изпращат съответно до генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз и до Министерството на външните работи на Филипините по дипломатически път.

ЧЛЕН 57

Влизане в сила и срок на действие

1. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от месеца, следващ датата, на която последната страна е нотифицирала другата за приключването на правните процедури, необходими за тази цел.
2. Настоящото споразумение е със срок на действие пет години. Този срок се удължава автоматично за последващи периоди от една година, освен ако някоя от страните не нотифицира писмено другата страна за своето намерение да не удължава срока на действие на настоящото споразумение шест месеца преди края на който и да било последващ едногодишен период.
3. Всички изменения на настоящото споразумение се извършват по взаимно съгласие на страните. Всяко изменение влиза в сила в съответствие с параграф 1 от настоящия член, след като последната страна нотифицира другата за приключването на всички необходими формалности.
4. Всяка от страните може да прекрати настоящото споразумение, като нотифицира писмено другата страна за желанието си да прекрати настоящото споразумение. Прекратяването влиза в сила шест месеца след получаването на нотификация от другата страна. Прекратяването не засяга договорени или текущи проекти, започнати съгласно настоящото споразумение преди прекратяването.

ЧЛЕН 58

Автентични текстове

1. Настоящото споразумение е съставено в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки и шведски език, като всички текстове са еднакво автентични.

2. Преговорите по споразумението се проведоха на английски език. Всяко езиково несъответствие в текстовете се отнася до Съвместния комитет.